

EDUSKUNTAVAALIT 2019: KOULUTUS SUOMEN KEHITYSPOLITIIKAN KÄRKITEEMAKSI

Maailmanlaajuinen tarve opetuksen laadun parantamiseksi on valtava. Vaikka yhä useampi lapsi ja nuori kehitysmaissa pääsee kouluun, 60 prosenttia¹ ei opi siellä edes perustaitoja. Ilman koulutusta kestävän kehityksen tavoitteet² eivät toteudu. Suomalainen koulutusosaaminen tunnustetaan ja koulujärjestelmäämme arvostetaan maailmalla laajalti. Siksi Suomen on hyödynnettävä koulutusosaamistaan myös kehitysyhteistyössä.

SUOMI MUKAAN VASTAAMAAN OPPIMISEN KRIISIIN

Suomalaisen koulutusjärjestelmän tuottamat hyvät oppimistulokset tunnetaan maailmalla laajalti. Silti Suomi ei osallistu kansainvälisiin koulutusalan yhteistyöverkostoihin³ eikä kohdista merkittävää osuutta kehitysyhteistyövaroistaan koulutukseen. Kahdenvälisessä avussa Suomen koulutukseen suuntaama kehitysrahoituksen osuus on pysynyt vaatimattomana. Vuosina 2006–2016 se on jäänyt 5–9 prosentin välille, mikä tarkoittaa 30–55 miljoonaa euroa vuodessa.⁴ Koulutuksen roolin kasvattamiselle on suomalaisten vahva tuki: ulkoministeriön vuosittaisen kehitysyhteistyön mielipidemittauksen mukaan enemmistö vastaajista oli jälleen⁵ sitä mieltä, että Suomen kehityspolitiikassa tulisi keskittyä ensisijaisesti koulutuksen edistämiseen.

Suomen pitää olla mukana vastaamassa oppimisen kriisiin, ja sen tulee näkyä paremmin Suomen kehityspolitiikassa.

**KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITE 4:
Taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet vuoteen 2030 mennessä.**

MIKSI LAADUKAS KOULUTUS ON TÄRKEÄÄ?

- Koulutus on kestävän kehityksen kulmakivi nyt ja tulevaisuudessa. Koulutus on perusedellytys niin köyhyyden vähentämiselle, työpaikkojen luomiselle, talouskasvulle, tasa-arvolle, vakaille demokratioille kuin ilmastonmuutoksen torjumiselle. Yksikään Suomen neljästä kehityspolitiikan prioriteetista ei toteudu ilman koulutusta.
- Kaikilla on yhtäläinen oikeus laadukkaaseen koulutukseen. Koulutus on ihmisoikeus.
- Maailmanlaajuinen oppimisen kriisi⁶ johtaa yhä syvempään eriarvoistumiseen: osa saa laadukkaan koulutuksen, joka antaa heille monipuoliset taidot; toiset saavat niin heikkolaatuista opetusta, etteivät opi edes lukemaan ja laskemaan peruskoulun aikana.
- Koulutus on yksi ensimmäisistä asioista, joita perheet toivovat katastrofitilanteissa. Tästä huolimatta koulutus on usein ensimmäinen palvelu, joka keskeytyy, tai vastaavasti se palautetaan viimeisenä.

¹ Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö, UNESCO (2017)

² Kestävän kehityksen 17 tavoitetta vahvistettiin kaikkien YK-maiden kesken YK:n yleiskokouksessa syyskuussa 2015

³ Erilaisia yhteistyöverkostoja tähän ovat mm. Global Partnership for Education (GPE), Education Cannot Wait (ECW), Inter-Agency Network for Education in Emergencies (INEE) ja YK-järjestöt kuten UNESCO ja UNICEF.

⁴ Vuoden 2019 valtiovarainministeriön talousarviossa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön myönnetään 586 006 000 euroa

⁵ Suomalaiset ovat pitäneet koulutusta kehitysyhteistyön tärkeimpänä alana jo vuodesta 2009 lähtien. Poikkeuksena on ainoastaan vuosi 2015, jolloin vastausten painopiste oli vuosittuhattavoitteissa.

⁶ Tilanne on niin huolestuttava, että UNESCO on nimennyt sen maailmanlaajuisesti oppimisen kriisiksi.

264 miljoonaa lasta ja nuorta ei ole koulussa. Heistä yli 4 miljoonaa on pakolaislapsia.

90 % maailman nuorista (1,8 mrd) asuu kehitysmaissa. He tarvitsevat laadukasta, ammattiin ja toimeentuloon johtavaa koulutusta.

UNESCO:n mukaan maailmanlaajuisesti tarvitaan 69 miljoonaa uutta opettajaa.

800 miljoonaa lasta ja nuorta ei opi koulussa edes perustaitoja.

Lähteet: UNESCO, Maailmanpankki, UNICEF, UNHCR

SUOSITTELEMME, ETTÄ:

- 1.** Koulutus nostetaan pikimmiten yhdeksi Suomen kehityspolitiikan kärkiteemaksi. Koulutus ei tällä hetkellä lukeudu Suomen kehityspolitiikan neljän painopisteen joukkoon.
- 2.** Hallitus käynnistää koulutuksen roolin kasvattamiseen tähtäävän toimenpideohjelman, jonka laatimista ja toteuttamista varten kootaan koulutusalan toimijoista – ml. ministeriöt, kansalaisjärjestöt, tutkimuslaitokset – muodostuva ohjausryhmä. Suomi ei ole päivittänyt koulutusta koskevaa kehityspoliittista linjaustaan yli vuosikymmenen, minkä seurauksena toiminta on hajanaista.
- 3.** Koulutukseen suunnattava vuosittainen kehitysyhteistyörahoitus nostetaan vähintään 100 miljoonaan euroon.
- 4.** Suomi hakeutuu aktiivisesti mukaan koulutusalan kansainvälisiin yhteistyöverkostoihin ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että panostukset koulutuksen laatuun saavat lisää huomiota ja resursseja myös monikeskisessä yhteistyössä ja EU -tasolla. Erilaisia yhteistyöverkostoja tähän ovat mm. Global Partnership for Education (GPE), Education Cannot Wait (ECW), Inter-Agency Network for Education in Emergencies (INEE) ja YK-järjestöt kuten UNESCO ja UNICEF.
- 5.** Oikeus koulutukseen katastrofi- ja konfliktitilanteissa varmistetaan humanitaarisen avun resursoinnissa.
- 6.** Suomi tukee ja kehittää eri yhteistyömuotoja, joilla suomalaisten opetusalan ammattilaisten osaamista hyödynnetään paremmin.

OPPIMINEN ON MONEN TEKIJÄN SUMMA

Maailmanpankin raportin (2018)⁷ mukaan oppimiseen vaikuttavat monet tekijät:

- Elinolosuhteet vaikuttavat huomattavasti oppimisvalmiuksiin. Köyhyyteen liittyvä aliravitsemus, sairaudet, vanhempien huolenpidon puute sekä muut fyysisistä ja psyykkistä hyvinvointia heikentävät tekijät haittaavat oppimista.
- Vanhempien koulutustason parantamisella on huomattava, suora ja myönteinen vaikutus lasten koulunkäyntiin.
- Opettajien taidot ja motivaatio ovat usein puutteellisia, mikä heikentää opetuksen laatua.
- Panostukset oppimateriaaleihin, infrastruktuuriin ja teknologisiin opetusratkaisuihin ovat usein riittämättömiä.
- Myös heikko johtaminen ja hallinto heikentävät opetuksen laatua.

⁷<http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2018>